

ROŚLINY INWAZYJNE

Antonina Dembek, Patrycja Zacharek, Bartosz Mielczarek, Szymon Zakrzewski

Opiekun: mgr inż. Dorota Dembek

Zespół Szkół Inżynierii Środowiska w Toruniu

Cel pracy: Przedstawienie roślin inwazyjnych ich wad i zalet

WADY

Nowa roślina inwazyjna zaczyna szybko dominować w środowisku, stopniowo wypierając z niego inne gatunki zazwyczaj rodzime. Niekiedy rośliny zasiedlające dany teren, nie są w stanie poradzić sobie z intruzem, który krok po kroku zajmuje coraz większe obszary i dąży do wybicia konkurencji. Czasami może dojść nawet do całkowitego zubożenia miejscowej bioróżnorodności czy też wyparcia rodzimych odmian roślin. To z kolei może prowadzić do zaburzenia łańcucha pokarmowego. Zwierzęta pierwotnie występujące na pewnym obszarze zaczynają z czasem zmniejszać swoją liczebność, przenosić się na inne siedliska albo w skrajnych przypadkach w ogóle wymierają.

Rośliny inwazyjne powodują szkody gospodarcze generując olbrzymie koszty finansowe związane z usunięciem ich siedlisk. Szacuje się, że roczne szkody spowodowane przez gatunki inwazyjne w największych państwach świata wynoszą ponad 100 miliardów dolarów rocznie. Rośliny inwazyjne stanowią też zagrożenie rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa.

Gatunki inwazyjne prowadzą do monokultury czyli do rozwoju tylko jednego gatunku rośliny na danym obszarze. Poprzez dominujący charakter i lepszą umiejętność przystosowania się wypierają gatunki rodzime. W momencie posadzenia np. robinii która wytwarza odrosty korzeniowe i rozprzestrzenia się w zwrotnym tempie doprowadzamy do utworzenia monokultury. Jest to zaburzenie bioróżnorodności na danym terenie ale również ryzyko choroby.

Gatunek obcy który nie napotyka naturalnych wrogów lub innych ograniczeń może stać się gatunkiem inwazyjnym obcym, w tym zwiększać obszar w jakim występuje- tworząc monokulturę oraz wypierać z danego obszaru rośliny rodzime. Większość gatunków inwazyjnych jest wrogami które zagrażają innym roślinom np. bożodrzew gruczołowaty (*Ailanthus altissima*) zagłusza rozwój innych roślin oraz wydziela toksyny które uniemożliwiają rozwój innych roślin. Niektóre z tych gatunków mogą zagrażać człowiekowi np. bardzo popularny barszcz Sosnowskiego

- Rośliny inwazyjne - rośliny które wprowadzone na dany teren blokują poprawną pracę ekosystemów, zagarniają obszar gatunkom rodzimym, wypierają je z danego miejsca, oraz prowadzą do monokultur. Rośliny te są zazwyczaj bardzo odporne na warunki miejskie i wytrwale na warunki stresowe. Powszechnie stosowane w miastach.
- Inwazyjne gatunki obce - gatunek obcy, zazwyczaj sprowadzany, nie rodzimy, którego wprowadzenie lub rozprzestrzenienie się zagraża bioróżnorodności oraz ekosystemom lub oddziałuje na nie w niepożądany sposób. (def z prezentacji)
- Gatunki obce - gatunki które w sposób naturalny nie występują na danym terenie a zostały przeniesione w sposób przypadkowy bądź świadomy np. jako rośliny ozdobne do ogrodów.

ZALETY

Rośliny inwazyjne świetnie radzą sobie ze stresem w miastach na przykład z zasoleniem, rywalizacją o składniki pokarmowe. Odporne są również na działania człowieka. Potrafią też odnaleźć się w wysoko zurbanizowanych miejscach z ciasną zabudową która powoduje ograniczone zakorzenianie się. Rośliny inwazyjne radzą sobie również dobrze z ekstremalnymi warunkami pogodowymi. (rosa rugosa)

Aklimatyzacja - rodzaj adaptacji; spowodowany zmianą miejsca pobytu, zachodzący w naturalnych warunkach, przystosowanie się danego organizmu do nowych warunków klimatycznych. Rośliny inwazyjne ze względu na małe wymagania glebowe i odporność na stres bardzo szybko aklimatyzują się w miastach. Robinia pseudoacacia jest idealnym przykładem rośliny szybko się aklimatyzującej. Ze względu na wysoką mrozoodporność i łatwość rozrostu korzeni w glebach ubogich wręcz piaszczystych jest idealną kandydatką na stanowiska miejskie. Ponadto akacja nie wymaga częstego nawadniania, pobiera wodę z głębokich stref gleby i nie przeszkadza jej wysokie zasolenie które jest co dzieńnością roślin miejskich. Robinia mimo swoich niskich wymagań jest obficie miododajna i ubóstwiana przez pszczoły więc może już niedługo na stałe zagości w naszym ekosystemie

Owadopylne rośliny inwazyjne, ze względu na zazwyczaj obfite i często długie kwitnienie oraz znaczną ilość oferowanego pożytku, są atrakcyjne dla zapylaczy. Inwazyjne gatunki roślin dostarczające zapylaczom pyłek i nektar bogaty w niezbędne składniki odżywcze, stanowią uzupełniające źródło pokarmu, szczególnie w silnie przekształconym krajobrazie rolniczym. Przykładem jest wcześniej kwitnący klon jesionolistny, który zapewnia pyłek wczesnym zapylaczom. Pewnym paradoksem jest, że roślina wykorzystywana jako pożytek dla pszczoł, przyczynia się do ograniczenia liczebności krajowych zapylaczy

Wnioski:

- Rośliny inwazyjne są niekorzystne dla bioróżnorodności
- Rośliny inwazyjne mogą być alternatywą dla miejskich nasadzeń np. drzew lub krzewów ze względu na swoją bardzo dużą odporność
- Wcześniej kwitnące rośliny inwazyjne stanowią pokarm dla owadów, jeżeli nie będzie zastępowało się ich wcześniej kwitnącymi rodzimymi gatunkami (eliminuje to inne owady zapylające)

NETOGRAFIA

<https://puls.edu.pl/materia-y-prasowe/ogloszenia/admin/naw-o-kanadyjska-adna-cho-bardzo-niebezpieczna>,
<http://projekty.gdos.gov.pl/igo-rosa-rugosa>, <https://barszczsosnowskiego.com/>,<https://www.teraz-srodowisko.pl/aktualnosci/inwazyjne-gatunki-obcewpolsce7010.html>,https://www.wigry.org.pl/inf_i_rozw/budowa_por/por4_4.htm,<https://www.gov.pl/web/gdos/inwazyjne-gatunki-obce3>,<https://www.teraz-srodowisko.pl/aktualnosci/resort-srodowiska-powstanie-baza-danych-o-inwazyjnych-gatunkach-6771.html>